

Scenariusz lekcji

TEMAT: Udział Polaków w ratowaniu Żydów pod okupacją niemiecką na przykładzie filmu animowanego „Co widziały drzewa” o historii błogosławionej rodziny Ulmów.

Autor: Sandra Użule-Fons

Czas realizacji 45 min. Klasa IV-VI szkoły podstawowej, lekcja wychowawcza (np. jako element szkolnych obchodów Narodowego Dnia Pamięci Polaków Ratujących Żydów)

INFORMACJE DLA NAUCZYCIELA

Cele

Cel ogólny: Zapoznanie się z różnorodnymi formami udzielania pomocy Żydom oraz wynikającymi z tego konsekwencjami pod okupacją niemiecką na przykładzie filmu animowanego „Co widziały drzewa”

Czego uczeń się dowie?

- Pozna formy prześladowania Żydów podczas II wojny światowej: stygmatyzacja (gwiazdy Dawida), izolacja (getta), eksterminacja (obozы zagłady); praca niewolnicza.
- Pozna historię ratowania Żydów przez Polaków i formy udzielanej pomocy (osoby prywatne, instytucje np. plebanie, klasztory, Żegota – fałszywe dokumenty itp.).
- Pozna historię rodziny Ulmów

Co uczeń potrafi?

- Opowiedzieć o losie rodziny Ulmów.
- Scharakteryzować postawy Polaków wobec Zagłady Żydów podczas II wojny światowej i wymienić formy udzielanej pomocy.
- Wymienić czym ryzykowali Polacy decydujący się na udzielenie pomocy ukrywającym się Żydom (kara śmierci dla wszystkich domowników) i jaka tym samym była skala heroizmu osób decydujących się na taki gest,
- Potrafi ocenić motywy postępowania Polaków narażających swoje życie dla życia innych.

Metody pracy

- Rozmowa nauczająca
- analiza filmu animowanego,
- praca indywidualna,
- ćwiczenia rozwijające percepcję,
- pogadanka,
- analiza przypadku.

Wyposażenie / materiały

- Rzutnik multimedialny, tablica i markery
- Zdjęcia Józefa Ulmy
- Film edukacyjny – animacja „Co widziały drzewa”
https://www.youtube.com/watch?v=_Nuh-bRj0BM

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Wstęp

Czynności porządkowo-organizacyjne, wprowadzenie do tematu (3 min)

Rozwinięcie

Nauczyciel opowiada o stosunku Niemców do Żydów w latach 30-tych (5 min)

Nauczyciel pokazuje zdjęcia zrobione przez Józefa Ulmę i opowiada kim byli Ulmowie przed wojną (ich rodzina, praca, pasje, wiara, życie po sąsiedzku z Żydami) (5 min)

Nauczyciel opowiada o wybuchu II wojny światowej i o losie Żydów podczas okupacji niemieckiej (5 min)

Nauczyciel prezentuje uczniom film animowany wyprodukowany przez Biuro Edukacji Narodowej IPN o błogosławionej rodzinie Ulmów pt. „Co widziały drzewa” (6 min)

Nauczyciel zadaje pytania: O jakim okresie w historii Polski film opowiada? Kto jest bohaterem filmu? O czym mówi film? (5 min)

Nauczyciel opowiada o pomocy Żydom ze szczególnym uwzględnieniem Ulmów jednocześnie przypomina uczniom, że spora grupa Polaków pomagała Żydom, wiedząc, jakie mogą być tego konsekwencje, że wielu z tego powodu zginęło. (5 min)

Nauczyciel zapisuje na tablicy pytanie „Ratować czy nie ratować?”. Dzieli tablicę na pół i z jednej strony zapisuje argumenty za, z drugiej zaś argumenty przeciw. Nauczyciel zadaje pytania na końcu: czy łatwo było podjąć decyzję o udzieleniu pomocy Żydom? Jakie wartości mogły przyświecać osobom udzielającym pomocy Żydom? (10 min)

Ewaluacja zajęć (5 min)

Nauczyciel prosi uczniów dokończyć zdania:

- Na dzisiejszej lekcji dowiedziałem się...
- Zdziwiło mnie...
- Poruszyło mnie...

LITERATURA

Portal IPN o rodzinie Ulmów <https://rodzinaulmow.ipn.gov.pl/ulm/>

Szpytma M., *Sprawiedliwi i ich świat w fotografii Józefa Ulmy*, Warszawa 2023

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/teki-edukacyjn/80373,Polacy-ratujacy-Zydow-w-latach-II-wojny-swiatowej.html>